

af hæderlige Selskaber har der jævnlig været udvist stor Slaphed. Der er ofte ikke før Tegningen givet Publikum ordentlig Besked, navnlig ikke om Vilkaarene for Selskabernes Overtagelse af bestaaende Forretninger og Anlæg eller om disses Værdiansættelse, og der har ofte end ikke bagefter fundet nogen oplysende Offentliggørelse Sted. Derfor har f. Eks. ogsaa den Fremgangsmaade, at flere eller færre Personer mod Provision, der bliver at betale af Selskabet, overtage Garanti for, at den udbudte Kapital vil blive fuldt tegnet, kunnet faa saadant Fodfæste og vinde saadan Udbredelse, at næppe nogen har set noget utilbørligt deri, skønt det i Virkeligheden er en Udgivelse af Aktier under pari, ligesom man jævnlig har set Forhøjelser af Aktiekapitalen foretagne, uden at de have været motiverede ved en tilsvarende Forøgelse af Aktiverne, men alene have bestaaet i en Forhøjelse af disses bogførte Værdi.

For saa vidt Aktielovgivningens Regler om Selskabers Stiftelse og hvad dermed staar i Sammenhæng hindre eller dog vanskeliggøre meget af dette, tjene de tillige i en ikke ringe Grad om, end indirekte, til Beskyttelse for Kreditorerne.

Ved Reglerne om Aktieselskabers Stiftelse er det almindeligt i nyere Love og Udkast — saaledes foruden i det norske Udkast og i den svenske Lov ogsaa i den tyske, belgiske og italienske Lov — at opstille en principiel Sondring mellem den saakaldte Simultanstiftelse, ved hvilken Stifterne ved en samtidig Akt overtage alle Aktier, og Sukcessivstiftelsen, ved hvilken Stifterne overtage en Del og udbyde Resten til Publikum, saaledes at der stilles strengere Fordringer, navnlig i Henseende til Offentliggørelse, ved Benyttelsen af den sidste Stiftelsesform.

Rent teoretisk kan denne Sondring synes berettiget, men fra et legislativt Synspunkt lider den formentlig under den Mangel, at den lægger Vægten paa et ganske uvæsentligt Moment. Ved Spørgsmaalet, om der af Hensyn til eventuelle Aktietegnere maa fordres en vidtgaende Offentliggørelse angaaende det paatænkte Selskabs Forhold, er det afgørende ikke, om Overtagelsen af Aktier sker samtidig og saaledes, at alle Tegnere optræde som Stiftere, eller om disse Kendetegn mangle. Det, praktisk set, afgørende er alene, om samtlige Aktier overtages af en saaledes begrænset Kreds af Personer, at disse kunne forudsættes at have væsentlig ensartede Betingelser for at kunne bedømme Forholdene eller at staa hinanden personlig nær paa den Maade, at en særlig begrundet gensidig Tillid er naturlig, — eller om Aktier tegnes af en ganske tilfældig og i Almindelighed større Kreds, der ikke opfylder disse Betingelser og derfor kan antages at omfatte Personer, der trænge til Værn mod Misbrug. Dette sidste kan særdeles vel forekomme, selv om der benyttes en Fremgangsmaade, der har den simultane Stiftelses ydre, objektive Karaktermærker, som de nævnte Love alene lægge Vægt paa. Der er intet som helst i Vejen for, at nogle faa Personer, der ønske at stifte et Aktieselskab, kunne faa det store Publikum med som Stiftere paa den Maade f. Eks., at de ved udsendte Cirkulærer eller gennem Agenter eller Veksellerere med en stor Kundekreds eller paa lignende Måade udstede Indbydelse til en Mængde tilfældig valgte Personer om sammen med dem at »stifte« Selskabet (simultant), idet de, der ville være med, opfordres til at møde til aftalt Tid og paa aftalt Sted og da at tegne det Antal Aktier, som de ville overtage, og straks at vedtage